18/03/2021

17 χρόνια από το πογκρόμ στο Κόσοβο – Στόχος η Ορθοδοξία

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

Δέκα επτά χρόνια συμπληρώθηκαν από το βίαιο πογκρόμ εναντίον των Σέρβων στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια, όταν χιλιάδες Αλβανοί Κοσσοβάροι επιτέθηκαν σε σερβικές κοινότητες πυρπολώντας σπίτια, εκκλησίες και μοναστήρια. Το διήμερο από τις 17 έως τις 19 Μαρτίου του 2004, όσο διήρκεσαν τα επεισόδια, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του ΟΗΕ, δολοφονήθηκαν εννέα Σέρβοι, κάηκαν ολοσχερώς 935 σπίτια, 10 σερβικά σχολεία, 35 ορθόδοξοι ναοί και μοναστήρια, ενώ καταστράφηκαν 18 μνημεία του σερβικού πολιτισμού. Επίσης, χιλιάδες εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους και ακόμα δεν μπορούν να επιστρέψουν.

Σήμερα, 17 χρόνια μετά η κατάσταση δεν επιτρέπει εφησυχασμό. Οι επιθέσεις εναντίον του Σερβικού πληθυσμού συνεχίζονται, ενώ πληθαίνουν και πάλι το τελευταίο διάστημα οι βεβηλώσεις ορθόδοξων ναών.

Για τους Σέρβους που έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια άγριων επιθέσεων στο Κοσσυφοπέδιο το 2004 αλλά και για την ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή του Κοσσυφοπεδίου προσευχήθηκε χθες 17 Μαρτίου, ο Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Πορφύριος μετά το πέρας της Προηγιασμένης Θείας Λειτουργίας που τελέστηκε στην ιστορική Μονή του Πετς.

Ο Πατριάρχης στάθηκε ιδιαίτερα στο γεγονός πως ακόμα και σήμερα οι ορθόδοξοι ναοί γίνονται στόχος των ιερόσυλων. Στέλνοντας το δικό του μήνυμα επεσήμανε πως «εμείς θα χτίσουμε ξανά όσα καταστρέφουν και θα προσευχόμαστε για τους αδελφούς μας που δεν εγκατέλειψαν το Κοσσυφοπέδιο αποφασίζοντας να φτιάξουν τις ζωές τους οικοδομώντας πάνω στην ειρήνη».

«Θα εντείνουμε την προσευχή μας απέναντι σε όσους έχουν βάλει στόχο να καταστρέφουν τα ιερά μας. Εμείς εξακολουθούμε να λέμε πως σε αυτούς τους ναούς που καταστρέφουν εμείς θα συνεχίσουμε να προσευχόμαστε για αυτούς και τα παιδιά τους. Επομένως, ας προσευχηθούμε να επικρατήσει η ειρήνη για αυτούς που ζουν στο Κοσσυφοπέδιο. Ανεξάρτητα από την θρησκεία ή την καταγωγή τους», κατέληξε, ο Προκαθήμενος της Σερβικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Πληθαίνουν οι βεβηλώσεις

Ολοένα και περισσότερες ορθόδοξες εκκλησίας γίνονται στόχος διαρρηκτών και ιερόσυλων στο Κοσσυφοπέδιο, όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση της Επισκοπής Ράσκας και Πριζρένης.

Μόνο τις τελευταίες δέκα ημέρες, έξι από τους ναούς και τα κτίρια της εκκλησίας έχουν καταστραφεί και λεηλατηθεί.

Οι δράστες εισβάλουν στους ναούς, αφαιρούν χρήματα και ιερά κειμήλια και προχωρούν σε βανδαλισμούς. Όπως τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση, όλα τα περιστατικά έχουν αναφερθεί στην αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου. Η Επισκοπή Ράσκας και Πριζρένης εκφράζει και πάλι τη βαθιά ανησυχία της για τις συχνές περιπτώσεις διάρρηξης των ναών στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια. “Τα αυξημένα κρούσματα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα προκαλούν αναταραχή στους κληρικούς και τους ανθρώπους μας, ειδικά αυτές τις ιερές ημέρες της Σαρακοστής” τονίζει και προσθέτει: “Η επισκοπή καλεί την αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου, αλλά και τους διεθνείς οργανισμούς να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να αποτρέψουν τις επιθέσεις σε θρησκευτικά κτίρια και να φέρουν τους υπεύθυνους στη δικαιοσύνη. Οι συχνές κλοπές και διαρρήξεις στους ναούς μας δείχνουν επίσης ότι είναι απαραίτητο να ληφθούν πρόσθετα μέτρα ασφαλείας”.

Το τριήμερο του ξεριζωμού

Όλα ξεκίνησαν στις 15 Μαρτίου 2004 όταν ένα αγόρι, ο Γιόβιτσα Ιβιτς τραυματίστηκε από πυροβολισμούς στην Τσαγκλάβιτσα, ένα χωριό κοντά στην Πρίστινα. Οι κάτοικοι του χωριού καθώς και πολλοί Σέρβοι από γειτονικά χωριά βγήκαν στους διαδρόμους και διαδήλωσαν, στήνοντας μάλιστα και μπλόκα στους δρόμους.

Το βράδυ της 16η προς την 17η Μαρτίου 2004, στα αλβανικά ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης εμφανίστηκε η πληροφορία ότι τρεις νεαροί Αλβανοί πνίγηκαν στον ποταμό Ίμπαρ, κοντά στη σερβική κοινότητα Ζούμπιν Πότοκ. Ένας φίλος τους

κατάφερε να γλιτώσει. Σύμφωνα με την ίδια πληροφορία, αυτό συνέβη επειδή τα τρία αγόρια έτρεχαν να γλιτώσουν από Σέρβους που τους κυνηγούσαν.

Την επόμενη ημέρα όμως και παρά το γεγονός ότι ο εκπρόσωπος της δύναμης του ΟΗΕ (UNMIK) που τότε ήταν ενεργή στο Κόσοβο αρνήθηκε ότι ο θάνατος των Αλβανών οφείλετο σε Σέρβους, ξέσπασαν συμπλοκές που απεδείχθησαν αιματηρές. Μεγάλος αριθμός Αλβανών συγκεντρώθηκε στη νότια πλευρά του ποταμού Ίμπαρ, με τους Σέρβους να βρίσκονται από την άλλη πλευρά και τη δύναμη του ΝΑΤΟ (KFOR) στη μέση για να αποτρέψει τα επεισόδια.

Αυτό δεν κατέστη εφικτό. Από τις συγκρούσεις, τις οποίες οι Σέρβοι έχουν ονομάσει «το πογκρόμ του Μαρτίου», έχασαν τη ζωή τους εννέα Σέρβοι, ενώ υπήρξαν και εκατοντάδες τραυματίες. Το χειρότερο όμως είναι ότι στη συνέχεια, η αλβανική πλειοψηφία επιδόθηκε σε μία σειρά επιθέσεων εναντίον σερβικών κοινοτήτων σε όλο το έδαφος του Κοσόβου.

Το πογκρόμ επεκτάθηκε εναντίον της πολιτιστικής κληρονομιάς των Σέρβων του Κοσόβου με την καταστροφή 35 εκκλησιών και τουλάχιστον 18 μνημείων μεγάλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Εκτιμάται ότι 900 άνθρωποι ξυλοκοπήθηκαν ή τραυματίστηκαν, 935 κατοικίες κατακάηκαν, 3.870 κάτοικοι εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους, 6 κωμοπόλεις και 10 χωριά υπέστησαν εθνοκάθαρση – κάτι στο οποίο αναφέρθησαν ακόμη και αξιωματούχοι διεθνών οργανισμών.

Ωστόσο – και αυτό είναι το χειρότερο – ουδείς συνελήφθη για τα επεισόδια αυτά

Αφορμή για την έξαρση της βίας ήταν ο πνιγμός, στον ποταμό Ίμπαρ, δύο παιδιών αλβανικής εθνότητας. Για το τραγικό αυτό γεγονός ενοχοποιήθηκαν Σέρβοι, που υποτίθεται ότι καταδίωκαν τα παιδιά, αναγκάζοντάς τα να καταφύγουν στο ποτάμι, όπου και πνίγηκαν. Οι έρευνες της UNMIK αργότερα απέδειξαν ότι επρόκειτο για ατύχημα και πως κανείς Σέρβος δεν ευθύνεται για το θάνατο των παιδιών.

Σε πόρισμα της γερμανικής υπηρεσίας πληροφοριών (BND), που δημοσιοποιήθηκε μετά τα επεισόδια, αναφέρεται ότι τη βία οργάνωσαν, πολλές ημέρες πριν από τον πνιγμό των παιδιών, πρώην διοικητές του Απελευθερωτικού Στρατού των Αλβανών (UCK).

Το πόρισμα αυτό βασίζεται σε τηλεφωνικές συνομιλίες που κατέγραψε η BND μεταξύ του υψηλόβαθμου στελέχους του UCK Σαμεντίν Τσεζαΐρι και άλλων πρώην ανταρτών. Ο Σαμεντίν Τσεζαΐρι, γνωστός και ως "Κομαντάντ Χότζα", πριν από τον πόλεμο στο Κόσοβο συμμετείχε σε εχθροπραξίες στην Τσετσενία και το Αφγανιστάν και το 2001 είχε οργανώσει τα ένοπλα επεισόδια στην ΠΓΔΜ.

Για "ενορχηστρωμένη και οργανωμένη εξέγερση" μίλησε και ο τότε γενικός γραμματέας το ΝΑΤΟ, Γιαπ ντε Χοπ Σέφερ, ενώ ο εκδότης της εφημερίδας του Κοσόβου "Koha Ditore", Βέιτον Σουρόι, μίλησε για "ύποπτη ανοχή" της κυβέρνησης του Κοσόβου.

Κατά την διάρκεια των επεισοδίων, η δύναμη της KFOR δεν έβαλε εναντίον των εξεγερμένων διαδηλωτών, δεδομένου ότι δεν υπήρχε ανάλογο νομικό πλαίσιο.